

Aktuální publikace k režimu veřejných zakázek, koncesním smlouvám a koncesnímu řízení

Robert Krč, Karel Marek, Michal Petr: Zákon o veřejných zakázkách a koncesní zákon, s vysvětlivkami a předpisy souvisejícími

Linde, Praha 2006, s. 543, IBSN 80-7201-629-6

Petr Průcha*

Představovaná publikace je „komentářovým“ titulem, vztahujícím se k vysoce aktuální „nové“ zákonné úpravě problematiky tzv. veřejných zakázek, a k zákonné úpravě s úpravou veřejných zakázek velmi úzce spjatých otázek koncesních smluv a koncesního řízení.

Touto právní úpravou, je zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), které společně nabyly účinnosti dne 1.7.2006. Předmětná úprava je zajímavá mj. tím, že v poměrně rychlém časovém sledu nahrazuje obdobnou úpravu předchozí, již byl zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, který nabyl účinnosti dne 1.5.2004, byl několikrát novelizován, a který ve svém novelizovaném znění také upravoval i související udělování koncesí.

Za tohoto stavu věci fakticky nabývá výrazněji na významu jinak vcelku standardní režim přechodných ustanovení nového zákona o veřejných zakázkách, která stanoví (§ 158 zákona č. 137/2006 Sb.), že zadá-

vání veřejných zakázek, veřejné soutěže o návrh, řízení o přezkoumání úkonů zadavatele Úřadem a řízení o uložení sankce zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů, stejně jako, že v řízení o přezkoumání úkonů zadavatele a v řízení o uložení sankce, která byla zahájena po nabytí účinnosti tohoto zákona a která na zadávání veřejných zakázek nebo veřejnou soutěž o návrh podle předchozí úpravy navazují, se postupuje podle dosavadních právních předpisů. Obdobně se i návrh na zahájení uváděných řízení zpoplatňuje podle dosavadních právních předpisů. To potom ve svém důsledku nutně vede či povede k tomu, že se po určité době bude užití úprav („staré“ a „nové“) překrývat (přičemž v jednotlivých případech nelze vyloučit, že tato doba bude delší, než byla doba přímé účinnosti předchozí úpravy).

Přesto, že již předchozí úprava byla přijata a novelizována v souladu s právem Evropských společenství, cílem při přípravě nové úpravy byla právě její

* Doc. JUDr. Petr Průcha, CSc., Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Nejvyšší správní soud ČR, Brno

plná slučitelnost se směrnicemi Evropských společenství, a hlavním důvodem její přípravy bylo zajištění transpozice nových zadávacích směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES do českého právního řádu (jejichž některé nové instituty se jevílo značně problematické zpracovat do předchozí úpravy), a snaha odstranit některé nedostatky dosavadní úpravy. Přesto lze říci, že zákon č. 137/2006 Sb. v mnohém vychází ze zákona č. 40/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, přičemž současně s novou úpravou veřejných zakázek byl vydán také koncesní zákon, který zřetelně podrobněji, než tak sám činil předchozí zákon o veřejných zakázkách, upravuje koncesní problematiku, ale zákonitě také za tohoto stavu věci obsahuje řadu odkazů na zákon o veřejných zakázkách. Při dané souvztažnosti si jistě bylo možné představit včlenění obou úprav do jednoho zákonného předpisu, nicméně zákonodárce však touto cestou nešel.

Předmětná publikace, jak je u publikací tohoto charakteru obvyklé, komentářovými poznámkami a vysvětlivkami blíže objasňuje účel a obsah daných úprav. Všichni tři spoluautoři publikace přitom mají k dané problematice věcně velmi blízko, neboť JUDr. Robert Krč a JUDr. Michal Petr jsou pracovníky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a Doc. JUDr. Karel Marek, CSc., pedagog Právnické fakulty Masarykovy univerzity, je pak členem rozkladové komise uvedeného úřadu, a všichni se ze svých pozic, byť dílčím způsobem, také podíleli na připomínkovém procesu v rámci přípravy obou těchto zákonů.

Autoři tak s detailní odbornou znalostí věci přibližují obsah obou úprav.

U zákona o veřejných zakázkách tak činí s vědomím, že evropské zadávací směrnice podrobně upravují postupy při zadávání nadlimitních veřejných zakázek, zatímco u podlimitních zakázek se toliko omezují na zakotvení principu transparentnosti a nediskriminace při jejich zadávání. Naproti tomu naše nová právní úprava oproti směrnicím podrobně rozpracovává postupy i při zadávání podlimitních zakázek, přičemž u podlimitních zakázek je však v novém zákonu stanoven zvláštní zjednodušený druh řízení. K ucelenosti pohledu na danou úpravu přispívá i zdůraznění zásad nové úpravy, k nimž patří: snaha o celkové zjednodušení zadávání, snaha o odstranění dosavadních problémů a zohlednění praktických zkušeností s prováděním a aplikací předchozího zákona, vyjasnění základních pojmů, podrobnější specifikace jednotlivých zadávacích postupů, zařazení subjektů poskytujících poštovní služby mezi sektorové zadavatele, zavedení možnosti zadávání pomocí společných nákupních subjektů, stanovení možnosti uzavírání rámcových smluv i pro veřejné zadavatele (nikoli jen pro zadavatele sektorové), konstituování soutěžního dialogu – řízení určeného pro zvláště složité zakázky, umožňující zadavatelé získat inovativní řešení daného projektu v situaci, kdy sám není z objektivních důvodů schopen přesně

specifikovat způsob provedení veřejné zakázky, jakož i elektronizace procesu zadávání.

V případě koncesního zákona autoři připomínají, že zákon vznikl ve snaze umožnit realizaci tzv. PPP projektů (Public Private Partnership – partnerství veřejného a soukromého sektoru) v České republice. Koncesní zákon se přitom vztahuje pouze na veřejné zadavatele (viz § 2 odst. 2 zákona č. 137/2006 Sb.), a ve své podstatě vymezuje postup veřejného zadavatele, jakým způsobem vybrat koncesionáře v koncesním řízení a následně s ním uzavřít koncesní smlouvu. Dohled nad dodržováním zákona je, obdobně jako u veřejných zakázek, svěřen Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Autoři přitom v úvodní poznámce k úpravě obsažené v koncesním zákoně čtenáře orientují i na úpravu koncesí v Evropských společenstvích.

Za této situace je potom třeba jen přivítat uváženou publikaci, která tak představuje či poskytuje poměrně komplexní a systematicky pojaté zpracování otázek, jež s uplatňováním právního režimu veřejných zakázek a s nimi souvisejících koncesních režimů, bezprostředně souvisí. Takto obecně orientované konstatování o poslání odborného literárního díla lze jistě spojovat více méně s každou příslušně orientovanou tzv. „komentářovou“ publikací, nicméně po mém soudu právě pro tuto publikaci platí dané konstatování obzvláště. To z toho důvodu, že celý komentář je tak říkajíc podán „na pozadí“ poznatků čerpaných, a také zprostředkovaných, ve spojení s vybranými právně významnějšími a zajímavými výstupy rozhodovací praxe Úřadu pro hospodářskou soutěž, vztahujícími se k dané problematice, což je v mnoha směrech pro postupy podle předmětných úprav v praxi přinejmenším inspirující. Na instruktivnosti a praktické využitelnosti daná publikace dále mj. i nabývá tím, že za komentovaným zákonem o veřejných zakázkách je zařazen text souvisejících prováděcích vyhlášek k zákonu, jakož i text Nařízení Komise (ES) č. 1564/2005, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v rámci postupů zadávání veřejných zakázek podle směrnic Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES, jakož i text Rozhodnutí Komise 2005/15/ES o prováděcích pravidlech k postupu stanovenému v čl. 30 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES, a rovněž i text Interpretálního sdělení Komise o právních předpisech Společenství, použitelných pro zadávání veřejných zakázek, na které se plně nebo částečně nevztahují směrnice o zadávání veřejných zakázek. Za komentovaným koncesním zákonem je potom zařazen text souvisejících prováděcích vyhlášek k zákonu.

Celkově tak lze říci, že autoři komentáře k jeho zpracování přistoupili s potřebnou znalostí problémů a potřeb, které jsou spjaty jak již se samotnou zákonnou úpravou veřejných zakázek a souvisejících koncesních režimů, tak dále také i s navazujícími otázkami

postupu podle této úpravy v praxi. Komentář vychází z rozsáhlých odborných znalostí a dále i cenných praktických poznatků všech jeho spoluautorů. Přitom je psán jazykem, srozumitelným i pro neprávnický, a současně je příslušně instruktivně nastaven, což je v daném případě pro své souvislosti neobyčejně užitečné právě pro praxi.

Představovaná publikace myslím právem aspiruje na to, aby se stala publikací po níž bude praxe veřejného, ale i soukromého podnikatelského, sektoru s očekáváním a uspokojením sahat (a to i přímo ve „fyzickém“

smyslu tohoto slovního spojení), a aby nesdílela úděl jen další v knihovnách „uložené“ ale jinak „opomíjené“ knihy. Obdobně ji lze myslím doporučit i pracovníkům či představitelům širší právní praxe, kteří s danou problematikou přicházejí do kontaktu, jakož i dalším subjektům, kteří se potřebují s danou problematikou seznámit, či se v jejich konkrétních otázkách pohotově orientovat, stejně jako advokátům, kteří ve spojení s touto problematikou poskytují právní služby. Danou publikaci lze přirozeně doporučit i příslušně orientovaným studentům pro potřeby jejich studia.